

szolgáltató épületek tervezése stb. Itt sem lenne célszerű azonban az erőszakos körszervezés, de az illetékes országos feladatkörű könyvtárak ilyen vonatkozásokban készek a konkrét kísérletekre, amelyekre egyébként is kényszerítve vannak tudományos rangjuk odaitélése következtében.

3. Minden együttműködési kör megalakításakor tisztázni kellene, hogy a gyűjtőkörileg egyértelműen kijelölt báziskönyvtár képes-e egyéb tekintetben is betölteni a szakterületi együttműködési kör szervező és szolgáltató könyvtárának szerepét (személyi állomány, technikai, anyagi feltételek).

Azóta egyébként a levelet el is juttattuk az MM-hez.

A műszaki könyvtárkezelői tanfolyam jövője szempontjából problémát jelent a vidéki hallgatók utazásokkal való, anyagiakban és időben is megnyilvánuló megterhelése. A koordinációs kollégiumi ülés e probléma megoldására az OMK által tett javaslatok közül a levelező tagozatok szervezését találta járható útnak. Az 1982/1983. tanévben a könyvtárkezelői tanfolyam szervezésénél az OMK a kollégium döntése szerint jár el, és a vidéki hallgatók számára levelező tagozatot indít.

Különösen élénk vitát váltott ki az *alapfokú könyvtárosképző tanfolyamok egységesítésére* tett javaslat, mind a tematika részletességét, mind az óraszámot (120) illetően. A koordinációs kollégiumnak az volt az egybehangzó véleménye, hogy a javaslat az alapfokú könyvtárosképző tanfolyamot ismeretekben és órászámában olyan közel hozza a könyvtárkezelői tanfolyamhoz, ami nem engedhető meg, ugyanis csak az utóbbi ad szakképzettséget, és ezzel átsorolási, remélhetőleg anyagi előnyt is. Az alapfokú képzést továbbra is úgy kell tekinteni, mint olyan képzési formát, amelyet a tiszteletdíjas szaknyvtárosok még mindig magas száma, illetve állandó személyi változása „tart csak életben”.

A kollégium e képzési forma egységesítése tekintetében úgy határozott, hogy készüljön ajánlás a szakkönyvtári hálózatok számára, amely az alapfokú könyvtárosi ismeretek elsajátítását *maximum 80 óras* tanfolyam keretében szabja meg. Az ajánlásra kívül készüljön el egy egységes jegyzet is, amely a legjobb biztosítéka a kívánatos mértékű egységnek. A kollégium állásfoglalása az alapfokú tanfolyamok szervezésével kapcsolatban az volt, hogy ezt a funkciót továbbra is a hálózati központok lássák el.

1. melléklet

A műszaki könyvtári koordinációs kollégium 1982. évi munkaterve

1. Szakterületi együttműködési körök szervezésének lehetőségei (1982. március)
2. Alapfokú könyvtárosképzés egységesítése és szervezési elvei (1982. március)

3. A könyvtárkezelői tanfolyamok területi szervezésének lehetőségei (1982. március)
4. A könyvtárkezelői tanfolyam tapasztalatai. Tájékoztató dokumentum (1982. november)
5. A műszaki főiskolai könyvtárak felvétele a kollégiumba, és az ügyrend ezzel kapcsolatos kiegészítése (1982. október)
6. A mikroképes és reprográfiai technikai ellátottság és a fejlesztés főbb irányai (1982. október)

N. Nagy Katalin

Együttműködés – szerződés alapján

Több mint másfél évtizedes hagyomány már, hogy a Budapesti Műszaki Egyetem Központi Könyvtára és az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár kétoldalú szerződés alapján erősíti meg és fejleszti együttműködését. Az első, 1964-ben kötött megállapodást 1966-ban újabb, egy évre szóló megállapodás követte. Ma már arra következtethetünk, hogy a kezdeményezés jól bevált, mert a két intézmény ezután 1967–1970 között három, 1971–1975 és 1976–1980 között már öt-öt évre vonatkozóan rögzítette írásban is együttműködésének táguló kereteit.

Sem a hagyományokat, sem a jó kapcsolatokat nem akarván megtörni, 1981-ben megkezdődött a következő öt éves szerződés előkészítése, majd 1982. április 22-én dr. Héberger Károly, a BMEKK igazgatója és Futala Tibor, az OMK igazgatója aláírásával hitelesítette a leírtakat.

A szerződésben rögzítettek szerint az együttműködés az alábbi területekre terjed ki: igazgatás, könyvtári állománygyarapítás, könyvtári feldolgozás, olvasószolgálat, szaktájékoztató és bibliográfiai munka, hálózati és módszertani munka, nyomdai munka.

A szerződés – a korábbiakhoz képest – tartalmilag, és – az OMIKK részéről – a kooperáló szervezeti egységek számát tekintve is bővült.

Az *állománygyarapítás* területén gazdagodott az együttműködés a disszertációk és a kongresszusi kiadványok gyűjtésének megosztásával (az előbbi a BMEKK, az utóbbit az OMK gyűjti), illetve a kutatási jelentések OMK-beli országos nyilvántartásával. Ennek érdekében a BMEKK a hozzá beérkező kongresszusi kiadványokról és kutatási jelentésekről katalóguscédulát küld az OMK-nak két példányban, az OMK pedig átadja a BMEKK-nek a hozzá ajándékként vagy csereként beérkezett disszertációkat. A műegyetemi könyvtár tájékoztatást ad továbbá az OMIKK szakirodalmi információs szolgálatánál működő INIS magyar központjának a nukleáris technika békés célú felhasználásával foglalkozó doktori disszertációkról.

A nemzetközi és hazai egységesítés, az új szabványok bevezetése a könyvtári feldolgozó munkában is elmélyültebb együttműködést kíván. Ezért a két intézmény közösen óhajt felkészülni ezekre a feladatokra, különösen pedig a monográfiák bibliográfiai leírása során alkalmazandó MSZ 3224-1/78. sz. szabvány bevezetésére. A kooperáció lehetőségét elsősorban a jellemző példák gyűjtésében, a házi szabályzatok összeállításában és a párhuzamos leírások készítésében látják a szerződések.

Az olvasószolgálati együttműködés keretében legfontosabb az olvasók egész évben való zavartalan kiszolgálása, szakirodalommal való ellátása. Ezért az OMK vállalja, hogy a BMEKK nyári záravatási ideje alatt legalább korlátozottan nyitva tart.

A legtöbb új feladattal való bővítés a szaktájékoztató és bibliográfiai munka területén jelentkezik. Pl.: a BMEKK dokumentálja a műszaki felsőoktatás szervezési, tartalmi és didaktikai szakirodalmát, miközben ezt a munkát az OMIKK különböző szolgáltatásaival, elsősorban a témafigyelő szolgálat dokumentációs állományával támogatja.

A könyvtárakban folyó gépesítés előretörése tette szükségessé azt a feladatot, miszerint a két intézmény vezetői a VI. ötéves terv folyamán megvizsgálják, hogy milyen lehetőségek adódnak az együttműködésre a mágnesszalagokon tárolt információk szakirodalmi szolgáltatása terén.

Bővült az együttműködés a hálózati és módszertani munka területén is. Az eddig is többoldalú kooperációban szervezett könyvtárkezelői tanfolyam most már a szerződésben is szerepel.

Támogatja a BMEKK — egyrészt publikációkkal, másrészt referátumokkal, illetve a szerkesztő bizottságban való részvétellel — a Tudományos és Műszaki Tájékoztatás megjelenését.

A szerződés lehetővé teszi, hogy a BME nyugdíjas oktatói és a műegyetemi tanulmányokat folytató, nyelvismerettel rendelkező fiatal szakemberek minél nagyobb számban és felkészültebben kapcsolódjanak be az OMIKK szakirodalmi tevékenységébe, valamint módot ad — kölcsönösen — a külső munkatársként (referáló, fordító stb.) való alkalmazásra.

E rövid ismertető természetesen nem tért ki a szerződésben foglalt összes feladatra, s csak azokat emelte ki, amelyek újonnan kerültek a megállapodásba.

Reméljük, hogy az együttműködési szerződésben leírtak megvalósítása éppolyan kölcsönös, baráti légkörben történik majd, mint az aláírás, s valóban előreviszi mindkét intézmény munkáját.

Cziegler Mária

KÖNYVISMERTETÉS

UNGVÁRY Rudolf—ORBÁN Éva

A két- és többnyelvű tezauszok irodalma.

Kritikai szemle és annotált bibliográfia.

Bp. (OSZK—KMK, KG—INFORMATIK), 1981. 124 p.

Jelen kiadványt — amint az már a címből is kitűnik — két részre osztották szerzői. a szemlére és az annotált bibliográfiára. Az első rész a két- és többnyelvű tezauszok elméletével és gyakorlatával — különösen az automatizált felhasználással — foglalkozó szakirodalmat tekinti át, egészen 1981. július 1-ig. A tezauszkészítési és -szervezési kérdéseken kívül olyan határterületek irodalma is feldolgozásra kerül, mint amilyen pl. az automatikus többnyelvű osztályozás és mutatókészítés. A szakirodalom feldolgozásakor a Magyarországon megtalálható eredeti dokumentumokra támaszkodtak a szerzők, elsősorban a Könyvtártudományi és Módszertani Központ és az Országos Műszaki Könyvtár állományára.

Az első részt a szabványosítás helyzetével foglalkozó rövid fejezet és a tezauszok, illetve a tezauszokkal foglalkozó szakirodalom bibliográfiáinak megemlézése zárja.

A második — a bibliográfiai — részben azok a közlemények is helyet kaptak, amelyekről az elsődleges dokumentumokban szereplő hivatkozások informálnak, de Magyarországon az eredeti dokumentum nem található meg. A tartalmi feldolgozás nemcsak az annotációk révén valósul meg, minthogy az egyes bibliográfiai leírások mellett egyéb — a tartalmat jellemző — jelölések is szerepelnek, ún.:

Elm — elméleti,

Gyak — gyakorlati, készítési—szervezési,

Tájé — általános tájékoztató-eligazító szempontú dokumentum.

Külön szerepelnek a két- és többnyelvű tezauszokkal foglalkozó irodalmat is tartalmazó tezauszbibliográfiák, illetve szabványok, irányelvek és egyéb szabványalkészítő, szabványjellegű dokumentumok.

A kötetet három mutató — a folyóiratok és közreadók mutatója, a tezauszok és rendszerek nyelvmutatója és a tárgymutató — teszi teljessé.

Cziegler Mária